

Asia: VN/14277/2025

Lausuntopyyntö hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne ehdotetuista hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista (3 §) ja laskentatavasta (3 a §)?

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseen liittyvillä muutoksilla haetaan Hyte -kertoimen indikaattorien laskentaan sekä indikaattorien tavoitearvoihin liittyen rahoituksen läpinäkyvyyttä ja kannustavuutta. On tärkeää, että rahoituksen perusteena käytettävä tilastotieto on ajantasaista ja laadukasta. Hyte-kertoimen mukaisella mallilla tavoitellaan määriä ja olisi ensiarvoisen tärkeää arvioida myös vaikuttavuutta ja laatua. Kannustavuuteen hyte -kertoimen mukaisiin toimenpiteisiin hyvinvointialueilla voisi vaikuttaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrärahan kohdentaminen nimenomaan hyte -työhön.

Asetuksen 3 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista siltä osin, kun indikaattorien sisältö ja soveltaminen edellyttää tavoitearvon asettamista. Ehdotus on perusteltu. Toimeentulotuen saamista koskevan tulosindikaattorin muuttaminen vaikuttaa Kainuun hyvinvointialueen rahoitukseen heikentävästi. Ehdotetussa indikaattorissa ei olisi mukana täydentävää eikä ehkäisevää toimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuutta. Perusteluna on mainittu, että ne ovat keskeisiä sosiaalityön ehkäisevän työn menetelmiä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu myös sosiaalityöhön ja näin olleen täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki on mitä suurimmassa määrin hyvinvoinnin tukemista ja kuuluisi olla hyte -kertoimen indikaattorissa mukana.

2. Huomionne ehdotetuista pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista (4 §)?

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. On erittäin myönteistä, että pelastustoimen rahoituksessa painotetaan matkailutoiminnan huomioimista; tämä on askel oikeaan suuntaan kehittää palveluja ja palveluverkkoa tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi on hyvä, että öljynsuojelu rahaston lakkautuksen yhteydessä riskinä huomioidaan öljy- ja aluskemikaalivahingot.

On kuitenkin syytä korostaa, että tarvitaan laajempi, tietoon perustuva tutkimus rahoituksen muutosten vaikuttavuudesta. Huolellinen ja laaja-alainen selvitys antaisi parempaa pohjaa arvioida, millaisia vaikutuksia muutoksilla on niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Lisäksi haluamme nostaa esiin, että varsinainen matkailutoiminta ei yksinään lisää merkittävästi pelastustoimen palvelujen kysyntää. Palvelujen kehittämisessä kannattaa siis tarkastella kokonaisuutta ja huomioida laajempia yhteiskunnallisia sekä alueellisia tarpeita. Nykyisessä rahoitusmallissa etenkin harvaan asutut alueet, joissa asuu ikääntyviä asukkaita jäävät vaille huomiota.

Näillä huomioilla katsomme, että rahoituksen suunta on oikea, mutta vaikuttavuuden arviointia tulee edelleen kehittää perustuen kattavaan tutkimukseen.

3. Muut mahdolliset huomionne asetuksesta?

-

Tiihonen Mika

Kainuun hyvinvointialue - Helena Saari, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erikoissuunnittelija; Juha Saario, Pelastusjohtaja, Kainuun hyvinvointialue